

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 803

van **JOS D'HAESE**

datum: 12 mei 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Omgeving 3M-site Zwijndrecht - PFOS in het bloed van kinderen

De PVDA en Geneeskunde Voor Het Volk deden een onderzoek naar PFOS in het bloed van kinderen in de omgeving van de 3M-fabriek in Zwijndrecht. Het gaat over een steekproef van twintig kinderen tussen twee en twaalf jaar. Uit het onderzoek blijkt dat zes kinderen verhoogde PFOS-waarden in hun bloed hebben. Opvallend is ook dat de waarden van kinderen die eieren eten van hun eigen kippen, het hoogst liggen. De maximale gemeten waarde bedraagt 40 microgram PFOS per liter.

1. Hoe reageert de minister op de resultaten van het onderzoek?
2. Welke maatregelen gaat de minister nemen om kinderen te beschermen tegen verdere blootstelling aan PFOS?
3. Komen er bijkomende saneringsmaatregelen rondom de site van 3M zodat onder meer tuinen en recreatiegebieden opnieuw zonder beperkingen door kinderen gebruikt kunnen worden?
4. Er werden hoge waarden vastgesteld tot op 4 kilometer van 3M.

Is dit voor de minister een aanleiding om de saneringsperimeter uit te breiden?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 803 van 12 mei 2022

van **JOS D'HAESE**

1. De resultaten van dit onderzoek liggen in de lijn met deze van het bloedonderzoek in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid bij 796 personen die in de onmiddellijke omgeving van 3M (<3 km) wonen. Uit dat onderzoek blijkt, op basis van vergelijking met gemiddelde Vlaamse bloedwaarden en gezondheidkundige richtwaarden, dat meer dan de helft van de bloedstalen hoge PFOS-waarden heeft. Wie dichterbij de fabriek woont, eieren van eigen kippen eet en/of grondwater gebruikt, heeft doorgaans hogere waarden.
2. Bij de opmaak van het bodemsaneringsproject dient net die blootstelling te worden weggelaten door het saneren van de verontreinigde bodem. Het wegnemen van de bodemverontreiniging in de woonzones en meer in het bijzonder ter hoogte van de zones waar kippen worden gekweekt, zal een prioriteit zijn.

In een straal van 10km rond de 3M site gelden reeds een aantal no-regret maatregelen die door het Agentschap Zorg en Gezondheid gecommuniceerd werden. Sinds 26 oktober 2021 gelden er strengere maatregelen in een straal van 5km rond 3M en dit als gevolg van de resultaten van het PFAS-bevolkingsonderzoek bij de omwonenden van de 3M-site in Zwijndrecht. Hoe dichterbij 3M, hoe strenger de maatregelen.

3. In de eerste fase van het beschrijvend bodemonderzoek werd naast de blootstelling via de consumptie van eieren ook rekening worden gehouden met mogelijke blootstelling via de consumptie van zelfgeteelde groenten. Ook het direct contact met verontreinigde bodem kan zorgen voor een toename van blootstelling. In de saneringsmaatregelen die 3M moet voorstellen tegen 1 juli voor de eerste fase van het bodemsaneringsproject, worden dus alle mogelijke risico's die uitgaan van de bodemverontreiniging met PFAS in rekening gebracht. De doelstelling van een bodemsanering is net om het gebruik van woonzones, tuinen of andere gebieden mogelijk te maken zonder dat er onaanvaardbare risico's zijn naar blootstelling.
4. Het in februari ingediende beschrijvend bodemonderzoek van 3M was een eerste fase. Dit beschrijvend bodemonderzoek focuste vooral op de verhoogde bodemconcentraties aan PFAS in de nabije omgeving van 3M in Zwijndrecht. Er werd namelijk prioriteit gegeven aan de hoogste blootstellingen aan de verontreiniging. Verdere fases van het beschrijvend bodemonderzoek moeten duidelijkheid bieden over de meer precieze saneringsperimeter. Die perimeter kan en zal dus nog verder uitgebreid worden indien noodzakelijk om de risico's weg te nemen.